

RAASEPORI, Bromarv Lövholmen

RANTA-ASEMAKAAVAN LUONTO- JA MAISEMASELVITYS 2017

Maanmittari Oy Öhman/Mikko Siitonen

1. JOHDANTO

Selvitysalue sijaitsee Raaseporin Bromarvissa lähellä kirkonkylää. Alueeseen kuuluu osia kiinteistöistä (710-509-)1-125, 1:126 ja 1:129. Alueen kokonaispinta-ala on noin 40 hehtaaria ja siihen sisältyy Mönässkogenin niemimaa ja Lövholmenin saari. Koko alue on nykyisin rakentamaton metsämaata. Selvitysalueelle on tarkoitus sijoittaa xx rakennuspaikkaa.

Selvitysalueen sijainti

2. SELVITYKSEN TAVOITTEET JA TYÖMENETELMÄT

Selvitys toimii maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena kaavan esiselvityksenä oikeusvaikutteista kaavaa varten. Selvityksessä on erityisesti huomioitu seuraavat luonto- ja maisema-arvoihin vaikuttavat tekijät:

- Luonnonsuojelulain mukaiset suojeltavat luontotyytit (4. Luku, § 29)
- Metsälain mukaiset merkittävät elinympäristöt (3. Luku, § 10)
- Vesilain kohteet (2. Luku, § 11)
- EU:n luontodirektiivin (Liite II, IVa) lajien esiintymät
- EU:n lintudirektiivin (Liite 1a) lajit
- Uhanalaisten ja suojeltujen lajien esiintymät
- Natura-2000 ohjelman kohteet

Yllä lueteltujen ns. lakikohteiden lisäksi selvityksessä on tarkasteltu seudulla ja alueella kiinnostavaa (harvinaista, erityisen vaateliasta tai kulttuurihistoriallisesti merkittävää) lajistoa. Paikallisesti merkittävät lähiluontokohteet on huomioitu selvityksessä. Suur- tai lähimaiseman kannalta arvokkaat kohteet tai kuviot on tarvittaessa rajattu erikseen.

Selvitysalueella tehtiin maastoinventointia 11. ja 13.6.2017. Alue kuvioitiin kasvillisuuden ja puuston perusteella, ja kultakin kuviolta kartoitettiin kasvillisuus, kasvisto ja mahdollisuuksien mukaan myös eläimistöä, lähinnä pesimälinnusto. Alueen **kuviokartat** ovat sivuilla 14 (Mönässkogen) ja 10 (Lövhölmén). Nopeasti vaihtelevien säiden takia inventointi eteni jaksottain siten, että Mönässkogenin kartoitus tehtiin aamulla ja illalla 12.6., mutta Lövhölmén inventoitiin kerralla 13.6. Linnustoa laskettiin etenkin aamulla 12.6. tietoja täydennettiin muun maastokartoituksen havainnoilla. Lövhölmén linnusto laskettiin muun inventoinnin yhteydessä 13.6. Laskennan metodi Mönässkogenissa noudattaa sovellettuna Luonnontieteellisen keskusmuseon pesimälinnuston kartoitusohjeita. Pienellä Lövhölménilla tyydyttiin kirjaamaan saaren kymmenkunta pesintää.

Aikaisempaa selvitysalueetta koskevaa julkaistua luontotietoa ei ole tiedossa. Uhanalaisten lajien mahdollinen esiintyminen tarkistettiin ympäristöhallinnon Hertta-tietokannasta/eliölajit. Selvityksen teki biologi Mikko Siitonen.

3. TULOSTEN YHTEENVETO

Selvitysalueella ei esiinny luonnonsuojelulain mukaisia suojeltavia luontotyyppisiä, uhanalaisia luontotyyppisiä eikä metsä- tai vesilakikohteita. Ainoa paikallisesti merkittävä luontokohde on Mönässkogenin alueen itärajoilla sijaitseva lettomainen pikkusuo ja soistuma (Kuvio 3b, s. 7). Lähteisellä laikulla kasvaa joukko alueellisesti hyvin harvinaisia ja uhanalaisia kasvilajeja: herttakaksikko (*Listera cordata* RT), keltasara (*Carex flava*), äimäsara (*Carex dioica* RT) ja yllättäin rimpivihvilä (*Juncus stygius* RT).

Kuva 1. Osittain hakattua soistumaa kuviolla 3b.

Kuva 2. Lettomaista rimpipintaa kuviolla 3b.

Punaisen kirjan (*Tiainen ym. 2016*) lintulajeja tavattiin pesivinä 4 lajia, hajahavaintoina lisäksi 2 muuta lajia (ks. Tarkemmin yleiskuvaus). Mönäskogenin eteläosan niemeke on maisemallisesti herkkä kohde, jonne rakentaminen soveltuu huonosti.

Kuviokarttaan (s. 14) on ohjeellisesti rajattu alueet, joille rakennuspaikkoja ei luontoselvityksen perusteella tulisi sijoittaa. **Luontoselvityksen perusteella asemakaavaluonnoksen mukainen maankäyttö ei vaaranna alueen luontoarvoja.**

4. YLEISKUVAUS

Selvitysalue sijaitsee Länsi-Uudenmaan sisäsaaristossa Raaseporin Bromarvissa. Alueellisessa uhanalaistarkastelussa se sijoittuu hemiboreaaliseen vyöhykkeeseen (1). Maisema-aluejaossa (Suomen maisemamaakunnat) kohde sijoittuu eteläisen rantamaan Suomenlahden rannikoseutuun. Mönäskogenin alue on luonteeltaan mannerrannikkoa, Lövholmen selvää saaristoluontoa. Koko selvitysalue on rakentamaton.

Mönäskogenin alue on kasvillisuudeltaan suurimmaksi osaksi kasvullista rehevänpuoleista kangasmetsää (VT+-OMT), Lövholmenilla karumpien kalliometsien osuus on suuri. Varsinaisia lehtoja ei ole, mutta pieniä tervalepikoita ja niiden edustalle kehittyneitä niitty- ja ruovikkolaikkuja tapaa Mönäskogenin lahdelmien perukoissa. Varsinaisia pienvesiä ei alueelta löydy, mutta Mönäskogenin itäpäässä on lähteinen tihkupinta tai noro. Sen ympäristöön on kehittynyt osaksi lettomainen soistuma ja pieni korpi (Kuvio 3b, s. 7).

Rantakasvillisuudessa vallitsevat kiviset niityrannat. Kalliorantoja esiintyy vain Lövholmenin länsirannoilla. Varsinaista (matalakasvuista) niityranta tapaa mm. Lövholmenilla ja Mönäskogenin lahdelmista. Hiekkarantoja ei ole. Rantakasvillisuus on yleisesti ottaen hyvin tavanomaista, mitään erityisen merkittäviä lajeja tai luontotyyppisiä ei alueella esiinny. Rantakasvillisuuden sijainti on esitetty kuviokartoilla (s. 10 ja 14), ja niiden yhdistetyt kuvaukset s. 12.

Kuva 3. Mönäskogenin ruovikkorantaa länsiosan niemestä kuvattuna.

Kuva 4. Lövholmenin länsirannan vanhaa rantametsää ja ruovikkoista niityranta.

Topografialtaan Mönässkogenin alue on suhteellisen loivapiirteistä ja tasaisesti merestä kohoavaa rinnemaastoa. Laajassa mielessä alue liittyy Bromarvin pääsaaria halkovaan suureen reunamuodostumaan (osa II Salpausselkää), jonka eräs keskeinen osa on idempänä sijaitseva Tapelsåsen (Naturakohde). Korkeimmat rinteet nousevat noin 30 metriä merenpinnasta kohti Amiralsmalmenin louhikkoista (Muinaisrantoja) lakialuetta (n. 40 mmpy). Maaperässä vallitsevat hienoainesmoreenit ja varhaisten rantavaiheiden huuhtoutuneet ainekset vaihtelevasti sekoittuneina. Alueen keskivaiheilla kohoaa muutamia kalliopaljastumia. Lövholmen on muodostoltaan jyrkkäpiirteisempi, lähes 30 metrin korkuinen saari. Sen lakialueella ja pohjoisniemessä esiintyy avokallioita, muuten maaperä on moreenia. Kallioperä on koko selvitysalueella ns. juovagraniittia vailla havaittavaa kalkkivaikutusta.

Metsät Mönässkogenissa ovat laajalti nuoria kasvatusmetsiä ja taimikoita sekä hakkuuaukioita. Varttuneempaa kangasmetsää esiintyy kuviolla 5 ja ja paikoin rannoilla. Tervaleppävyöhyke on heikosti kehittynyt ja kapea. Varttuneet taimikot ja sitä vanhemmat kuviot ovat vahvasti havupuuvaltaisia. Nuoremmissa taimikoissa esiintyy runsaasti myös koivua ja paikoin haapaakin. Lövholmenilla vanhaa puustoa kasvava rantavyöhyke on paikoin melko leveä ja lakialueen kalliometsikkö osin luonnontilaisen kaltainen. Muuten maasto on sielläkin aukkoa tai taimikkoa.

Inventointiajankohdasta johtuen selvitysalueen pesimälinnusto saatiin kartoitettua varsin kattavasti (*Taulukko 1*). Linnustoa voi luonnehtia tavanomaiseksi.

Taulukko 1. Selvitysalueen linnusto. Parimäärä tarkoittaa varmistettuja pesintöjä alueella tai sen tuntumassa (Ks. tarkennukset ja lisätiedot –sarake). Vesilinnustosta ja kahlaajista on ilmoitettu selvitysalueen edustalla havaitut poikueet ja pesinnät, vaikka pesinnät ovat ehkä olleet rajauksen ulkopuolella. Vrt. Kuviokarttoihin s. 14 (Kuviot 1-13) ja s. 10 (14-18).

Laji ja uhanalaisuus (2015)	Pari-määrä	Muu havainto	Kuviot	Tarkennuksia ja lisätietoja
Silkkiiikki (NT)	1	X	12	Kuvion 12 lahti
Laulujoutsen	1	X	12	Kuvion 12 lahti
Sinisorsa	1	X	2	Kuvion 2 lahti
Tukkasotka (EN)	1	X		Lövholmen sw-ruovikon edustalla
Telkkä	1	X	7	Kuvion 7 edustalla
Isokoskelo (VU)		X		Lövholmen lähellä
Rantasipi	1		7	Kuvion 7 rannassa
Lehtokurppa	?		9	
Kalalokki		X		
Harmaalokki		X		Lövholmenin vesillä
Kalatiira	1	X	18	Lövholmenin eteläpää
Lapintiira		X		Lövholmenin vesillä
Sepelkyyhky	1		15	
Käpytikka		X	3/3b	
Haarapääsky (NT)		X	3	Kuvion 2 lahti
Metsäkivinen	1		9	
Västaräkki	2		13,18	
Punarinta	1		7	
Satakieli		X	(3)	Alueen itärajoilla laulava koiras

Leppälintu	1?	X	6/7	
Pensastasku		X	3	Rantavyöhykkeen metsikössä
Mustarastas	1		2	
Punakylkirastas	1		10	
Ruokokerttunen	1		2	Kuvion 2 edustan ruovikossa laulava koiras
Hernekerttu		X	(6/7)	Selvitysalueen tuntumassa eteläpuolella
Lehtokerttu				
Pajulintu	1		4	
Kirjosieppo	(1)		3	Pesii ehkä alueen itäpuolella pihapöntössä.
Hömötiainen (VU)	1		7	
Talitiainen	3		3/3b,12,18	
Sinitiaainen	(2)		3,11	Itä- ja länsirajan tuntumassa
Närhi		X	4	
Varis		X	3	
Peippo	5-6		2,5,7,8,11,15	
Viherpeippo (VU)	2		3,10/11	
Punatulkku	1		7	

EN = erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut, NT = silmälläpidettävä; muut elinvoimaisia (LC).

5. KUVIOKOHTAISET KUVAUKSET

Kuva 5. Kuvion 1 valoisa mäntikköä.

Kuva 6. Sekapuustoista taimikkoa kuviolla 2.

1. Kuivahkoa kangasta tai lähes harjumetsää (*Kuva 1*). Kuviolla kasvaa nuorta harvaa mäntikköä ja niukkaa kuusialikasvostaa. Kasvillisuuden valtalajeina esiintyvät puolukka, mustikka ja ylärinteessä kanerva.

2. Nuorta kuivahkon ja tuoreen kankaan taimikkoa. Valtapuuna kasvaa laajalti koivua, mutta kuusta ja mäntyä esiintyy runsaasti sekapuuna (*Kuva 6*). Kuviolla on myös vanhempaa mäntyä jättöpuina. Kasvillisuuden valtalajeina ovat yleensä mustikka ja metsälauha. Muu lajisto, ks. kuvio 4.

3. Uusi aukko ja nuori taimikko (korkeus n. 1,5 m) on yhdistetty samaksi kuvioksi. Tiheässä taimikossa vallitsevat koivu ja kuusi, paikoin myös tervaleppä. Jättöpuina on

säilytetty koivuryhmiä, aluspuukuusia ja joitain tervaleppiä. Kuvion itäreunassa on suurempi tervaleppävaltainen hakkuissa suojeltu laikku (**3b**) ja rannassa tervaleppävaltainen verhopuusto. Kuvio on kasvillisuudeltaan pääosin tuoretta ja lehtomaista kangasta, taimikko-osassa vesakoitunutta ja heinittynyttä.

Kuva 7. Hakkuuaukko ja jättöpuustoa (Kuvio 3).

Kuva 8. Kuvion 4 länsiosan mänty-koivumetsää.

Itäosan säästölaikussa ja osin taimikonkin (osa-kuvio **3b**) puolella esiintyy korpea, lähteistä tihkupintaa ja lettomaisia laikkuja. Kuivahkoissa korpiosissa kasvavat mm. pallosara, harmaasara, riipasara, tähtisara, tuppisara, suo-orvokki, tupasvilla, suopursu, metsälvejuuri, metsäkorte, maariankämme, korpi-imarre ja isoalvejuuri. Märemmissä rimpisissä paikoissa esiintyvät myös pullosara, jokapaikansara, järviruoko, isokarpalo, suo-ohdake, solmuvihvilä ja rätvänä. Rehevissä lähteissä laikuissa tavataan varsin vaateliasta lajistoa, kuten keltasara, äimäsara, herttakaksikko ja yllättäin myös rimpivihvilä.

4. Tuoreen ja lehtomaisen kankaan nuorta kasvatusmetsää. Kuvion ylärinteessä puusto on mänty-, alarinteessä kuusivaltaista. Sekapuuna kasvaa koivua etenkin kuvion läntisessä lohossa (*Kuva 8*). Kasvillisuuden valtalajeina esiintyvät mustikka, käenkaali, oravanmarja ja paikoin metsälvejuuri. Muuhun lajistoon kuuluvat mm. metsälauha, nurmirölli, metsäkastikka, valkovuokko, metsäorvokki, sananjalka, lillukka, ahomansikka ja vanamo. Rehevimmillä paikoilla kasvaa myös jänönsalaattia, sormisaraa ja tesmaa. Kuvion kohdalla rannan suojavyöhyke on osin kallioinen ja leveä (*Ks. kansikuva*).

5. Lehtomaisella kankaalla kasvavaa varttunutta kuusikkoa, jossa sekapuuna esiintyy hieman koivua ja mäntyä (*Kuva 9, s. 8*). Kasvillisuus on saman tapainen kuin kuviolla 4, mutta lisäksi esiintyy sinivuokkoa ja metsämarretta.

6. Nuorta taimikkoa, jossa valtapuuston muodostavat kuusi, mänty ja koivu vaihtelevasti sekoittuneina. Paikoin esiintyy myös kookkaiden pihlajien ryhmiä. Kasvillisuudeltaan kuvio on tuoretta ja lehtomaista kangasta.

7. Mäntyvaltainen varttunut istutustaimikko (*Kuva 10, s. 8*). Kasvillisuudeltaan kuvio on tuoreen kankaan ja kalliolaikkujen mosaiikkia. Etenkin kalliolaikkujen liepeillä kasvaa myös koivua, kuusta ja suuria pihlajia. Rannan suojavyöhyke on leveä ja osin kallioinen. Kuvioon sisältyy suurehko hakkaamaton kalliometsälaikku (*Ks. kuviokartta*).

Kuva 9. Varttunutta kuusikkoa kuviolla 5.

Kuva 10. Kuviolla 7 vallitsevat tasarakenteiset istutusmänniköt.

8. Lehtomaisen kankaan koivuvaltainen varttunut taimikko, jossa kuusta kasvaa tiheänä alikasvoksena (*Kuva 11*). Kuvion pohjoisosassa kuusta on myös valtapuustossa. Rantavyöhykkeellä kasvaa keskikokoista tervalepikkoa, joka vaihettuu kuvion 12 tervaleppälehdoksi.

9. Muutaman vuoden takainen aukko. Tiheässä sekataimikossa vallitsee alarinteessä koivu ja ylärinteessä mänty. Kuusta esiintyy runsaasti sekapuuna. Kuvion keskivaiheilla ja rannassa kasvaa runsaasti kookasta tervaleppää jättöpuuna (*Kuva 12*). Heinittynyt ja vesakoitunut kasvillisuus on pääosin lehtomaista kangasta. Jättöpuuryhmien kohdalla tapaa saniais- ja mesiangervolehtolaikkuja, jotka jatkuvat kuviolle 12.

Kuva 11. Koivutaimikkoa kuviolla 8.

Kuva 12. Taimikkoa ja jättöpuuna säilytettyjä tervaleppiä kuviolla 9.

10. Tasarakenteista ja istutusperäistä, mäntyvaltaista nuorta kasvatusmetsää, jossa sekapuuna kasvaa kuusta (*Kuva 13, s. 9*). Kasvillisuudeltaan kuvio on tuoretta ja lehtomaista kangasta. Tavanomaisen valtalajiston muodostavat mustikka, käenkaali ja oravanmarja. Muusta lajistosta mainittakoon kangasmaitikka, vanamo, valkovuokko, lehtonurmikka, nuokkuhelmikkä, kevätpiippo, metsäalvejuuri, lillukka, metsäimarre ja sormisara. Rehevillä paikoilla esiintyy myös syylälinnunhernettä.

Kuva 13. Tasarakenteista männikköä kuviolla 10.

Kuva 14. Kuusikkolehtoa kuviolla 11.

11. Ainakin osaksi istutettu kuusikko, joka kasvillisuudeltaan on lehtomaista kangasta ja käenkaali-oravanmarja tyyppin lehtoa (*Kuva 14*). Sekapuuna esiintyy hieman mäntyä ja jokunen koivu. Kasvillisuus on saman tapaista kuin kuviolla 10, mutta valtalajeina kasvavat vain käenkaali, oravanmarja ja valkovuokko.

Kuva 15. Tervaleppälehtoa kuviolla 12.

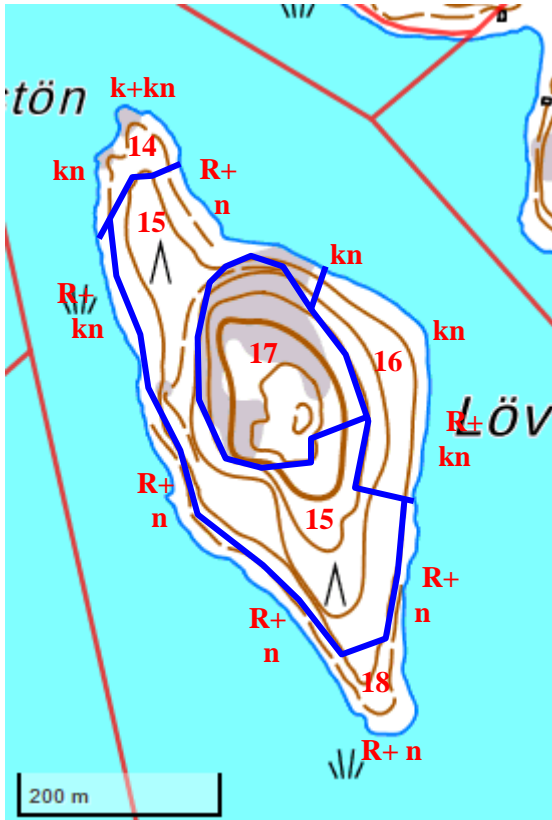
Kuva 16. Niemen kärjen (Kuvio 13) kasvillisuutta.

12. Lähinnä mesiangervotyyppiin lukeutuva tervaleppälehto (*Kuva 15*). Valtapuuston muodostaa korkeahko tervaleppikko, reunamilla kasvaa hiukan kuusta ja hieskoivua. Kasvillisuuden valtalajeina esiintyvät mesiangervo, käenkaali ja niittylauha. Muusta lajistoa mainittakoon kurjenmieikka, hiirenporras, metsäalvejuuri, korpi-imarre, puna-ailakki, suorvokki, luhtavuohennokka, ranta-alpi, mätässara, harmaasara ja viitakastikka.

13. Niemen kärjessä kasvaa harvahkoa nuorta istutusmännikköä. Rannassa esiintyy keskikokoista tervaleppää, alikasvoksena sekä välipuustossa lisäksi pihlajaa ja vaahteraa (*Kuva 16*). Lehtomaisessa kasvillisuudessa (likimain MeLaT) vallitsevat käenkaali, oravanmarja, valkovuokko, metsäalvejuuri ja nuokkuhelmikkä. Muuhun lajistoon kuuluvat mm. kevätlinnunherne, vadelma, niittylauha, lehtonurmikka, metsäorvokki, aitovirna ja ahomansikka. Rantavyöhykkeellä esiintyvät lisäksi ranta-alpi, puna-ailakki, niittykellukka,

viitakastikka ja mesiangervo. Kuviolla kasvaa myös niittylajistoa, kuten niittyleinikki, hiirenvirna ja koiranputki.

LÖVHOLMEN

Lövholmenin kuviojako ja rantatyytit.

Kuva 17. Vanha mänty ja lohkare kuviolla 14.

14. Vanhaa männikköä kasvava niemeke Lövholmenin pohjoispäässä on selvitysalueen harvoja vanhan metsän laikkuja (Kuva 17). Rehevämmissä reunaosissa kasvaa joitain suuria koivuja ja kuusia sekä kuusialikasvoksia. Kuvio on kasvillisuudeltaan kuivaa kangasta ja kalliometsää. Kasvillisuudessa vallitsevat puolukka, mustikka ja variksenmarja. Keloja ja maapuuta esiintyy jonkin verran. Länsiosan rantapuustossa tapaa useita tervaleppä- ja koivupötkkelöitä sekä lehtimaapuuta.

15. Kuvio käsittää Lövholmenin keskiosan nuoret kasvatusmetsät kalliolaen ja vanhojen rantametsien välissä. Kasvillisuus vaihtelee pienipiirteisesti kuivahkosta kankaasta lehtomaiseen kankaaseen. Kuvion pohjoisosassa puusto on koivu- ja kuusivaltaista, eteläosassa tasarakenteista kuusikkoa (Kuva 18, s. 11). Keskivaiheilla ja lakiosan tuntumassa esiintyy myös mäntyvaltaista metsää. Kasvillisuuden valtalajina esiintyy yleensä mustikka, länsirinteen männikössä myös sananjalka. Kokonaisuutena kasvillisuus on varsin tavanomaista: puolukka, metsämaitikka, lillukka, kevätpiippo, metsätähti, oravanmarja, metsäkastikka, metsälauha ja rohtotädyke. Rehevillä laikuilla (OMT) kasvavat lisäksi käenkaali, valkovuokko, metsäorvokki, vadelma, nuokkuhelmikkä,

lehtonurmikka, metsäalvejuuri ja jänönsalaatti. Kuvion itäreunassa aukon (Kuvio 16) vieressä on pieni myrskytuhoalue (Kuva 19).

Kuva 18. Kuvion 15 pohjoisosaa.

Kuva 19. Myrskyn jälkiä kuvion 15 kaakkoisosassa.

16. Äskettäin tehty aukko kattaa Lövhölménin itäosan rinteén (Kuva 20). Kuvio on kasvillisuudeltaan pääosin tuoretta kangasta.

17. Lövhölménin lakiosassa on aukkoista vanhaa männikköä kasvava kalliometsälaikku (Kuva 21). Kasvillisuudessa vallitsevat kanerva ja metsälauha, katajaa esiintyy runsaasti. Kuviolla on joitain keloja ja maapuita.

Kuva 20. Hakkuuaukko Lövhölménin itärannalla. Salmen takana näkyy Tallhölménin länsiranta.

Kuva 21. Jäkälikköä kuvion 17 kalliometsässä. Taustalla kuvion 15 sekametsää.

18. Vaihtelevan levyinen vanhan puuston vyöhyke kattaa Lövhölménin länsi-, etelä- ja kaakoisrannat (Kuva 4, s. 4). Kasvillisuudeltaan se on enimmäkseen lehtomaista kangasta. Erirakenteisessa sekapuustossa esiintyy järeitä mäntyjä ja koivuja sekä etenkin lounaisrannalla suuria tervaleppiä (Kuva 22, s. 12). Muuten metsä on keskikokoista tervalepikkoa, seassa mäntyä ja koivua, sekä paikoin kuusta, kookasta pihlajaa ja yksittäisiä suuria raitoja. Eteläisessä niemessä esiintyy pihlaja-alikasvoksia ja jonkin verran vaahteraa. Maapuuta ja pötkelöitä on melko runsaasti.

Kuva 22. Vanhaa rantapuustoa kuvion 18 lounaisosassa.

Kuva 23. Niittyrantaa kuvion 12 edustalla.

RANTAKASVILLISUUDEN (RANTATYYPPIEN) KUVAUKSET

(R) Yhtenäiset ruovikot sijoittuvat Mönäskogenin lahdelmiin (*Kuva 3, s. 4*) sekä Lövholmenin eteläosan ympärille. Harvempaa ruovikkoa kasvaa katkonaisesti koko rantaviivalla. Järviruo'on ohella Mönäskogenin ruovikoissa kasvaa leveäosmankäämiä, merikaislaa ja sinikaislaa, niittyjen tuntumassa on myös ranta- ja meriluikkakasvustoja.

(n) Varsinaiset niittyrannat sijoittuvat suunnilleen samoille rantaosuuksille kuin yhtenäiset ruovikot (*Kuva 23*). Niittyjen kasvillisuus on tavanomaista eikä erityisen huomionarvoista lajistoa tavattu. Valtalajiston muodostavat yleensä punanata, suolavihvilä, jokapaikansara ja ranta-alpi. Lähellä tervalepikoiden reunaa vallitsevat usein viitakastikka, mesiangervo, niittylauha ja rohtovirmajuuri. Yleistä peruslajistoa niityillä edustavat ruokohelpi, merisuolake, ketohanhikki, pietaryrtti, suo-orvokki, rönsyleinikki, rantamatara, suoputki, lännenmaarianheinä, syysmaitiainen, viitakastikka, meripoimuhierakka ja rätvänä. Ruovikon tuntumassa kasvavat runsaina rantaluikka, merirannikki, meriasteri, rantapiharatamo, meriratamo, suolavihvilä, meriluhtalemmikki, isomaltsa ja pikkusuolamaltsa. Lähinnä Mönäskogenin suurimilla niityillä tavattiin myös käärmeenkieli, ruokonata, rantalitukka, mustaherukka ja orjanruusu

(kn) Kivisiä niittyrantoja löytyy katkonaisina vöinä Mönäskogenin nimistä ja Lövholmenin pohjois- sekä itäosan rannoilta (*Kuva 24, s. 13*). Kasvillisuudeltaan tyyppi muistuttaa kallio- ja niittyrantoja, mutta kasvipeite on laikkuinen ja lajisto niukempaa. Tyypillisiä lajeja ovat meriasteri, ruokohelpi, rantakukka, suolavihvilä, meriluikka, merirannikki, merivalvatti, karhunputki ja paikoin ruokopuntarpää, merisuolake sekä merinätkelmä. Mainittavia rakkolevävalleja ei alueella tällä hetkellä ole.

(k) Ajoittain meriveden vaikutuspiirissä olevat kalliot ja kasvittomat louhikot on luettu varsinaisiin kalliorantoihin. Se on selvitysalueella harvinainen rantatyyppi ja rajoittuu pariin laikkuun Mönäskogenin keskiosissa ja Lövholmenin pohjoiskärjessä. Kasvillisuus on asettunut kallion halkeamiin ja pieniin painanteisiin. Yleistä lajistoa

edustavat ruoholaukka, keto-orvokki, merisaunio, punanata, keltamaksaruoho, luotosorsimo ja isomaksaruoho.

Kuva 24. Kivistä niittyrintaa Lövholmenin koillisrannalla.

Kirjallisuus ja muut lähteet:

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. Ja Uotila, P. 1998: Retkeilykasvio. 4. Uudistettu painos.

Meriluoto, M & Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehtikustannus, Helsinki.

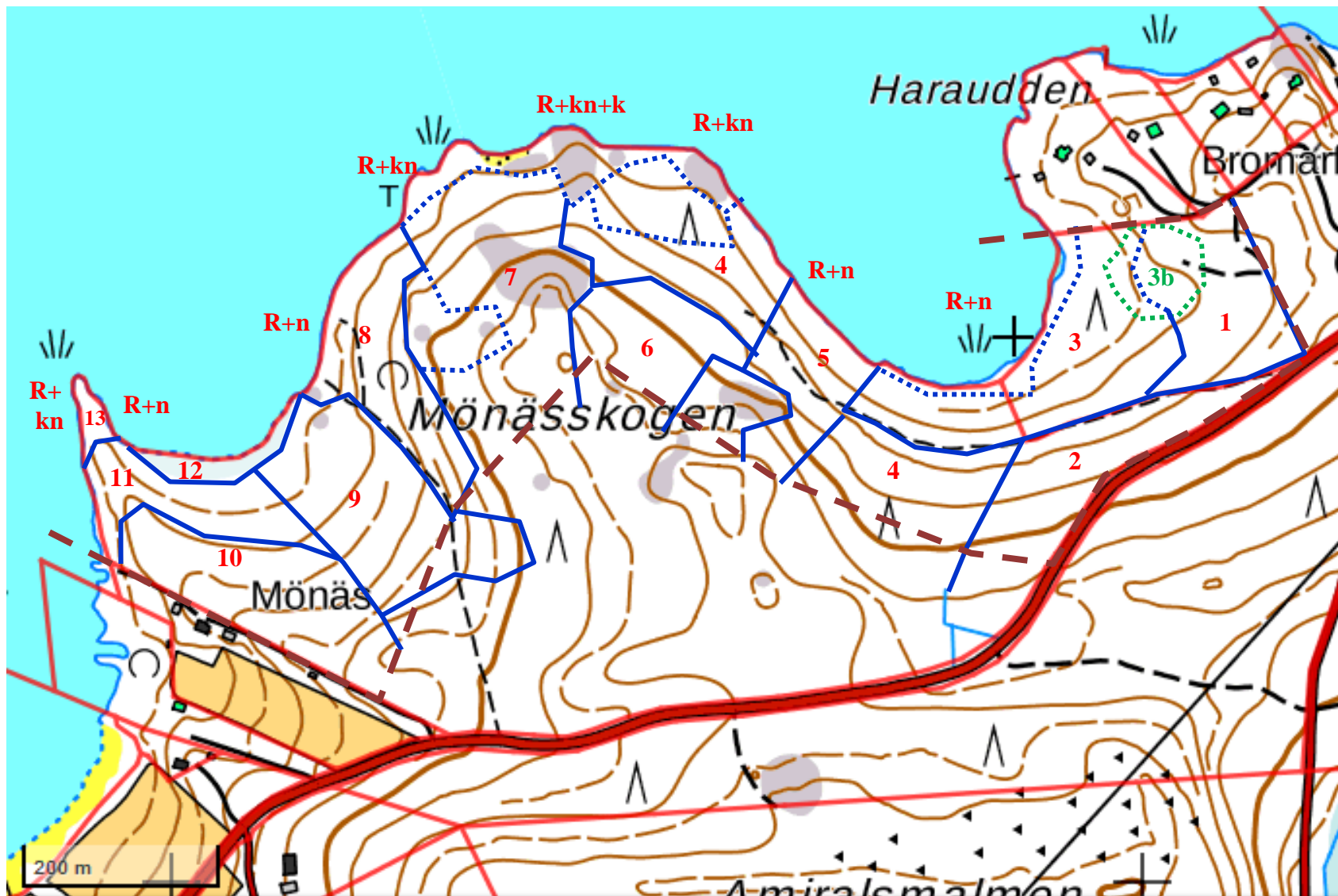
Savola, K. 1997: Luonnonsuojelulaki selityksineen. Lakimiesten kustannus. Helsinki.

Tiainen, J., Mikkola-Roos, M., Below, A., Jukarainen, A., Lehikoinen, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rantala, L., Sirkiä, P. Ja Valkama, J. 2016: Suomen lintujen uhanalaisuus 2015. – The red list of finnish bird species. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus.

Toivonen, H. & Leivo, A. 1994: Kasvillisuuskartoituksessa käytettävä kasvupaikkaluokitus. (Uudistettu versio vuodelta 2004: Metsähallitus, luontotyypin-inventoinnin maastotyöohje).

Uhanalaiset lajit: www.ymparisto.fi, Ympäristöhallinnon HERTTA-tietokanta/eliölajit

1 Kuvioraja
ja numero

Osakuvio tai tarkentava raja (Vrt. Kuviokohtaiset kuvaukset)

Selvitysalueen raja

R = ruovikko

n = niittyrauta

kn = kivinen niittyrauta

k = kalliorauta